

**Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze
Ústav české literatury a komparatistiky**

**Posudek vedoucí diplomové práce Mgr. Mariany Prouzové
*Spříznění truchlivostí / kafkovské marginálie v Sebaldových Pocitech. Závratích***

Cíl práce, její účel a směřování

Práce Mariany Prouzové krystalizovala a zrála poměrně dlouho. Nikoli snad kvůli autorčině liknavosti nebo nedostatku podnětů a inspirací. Naopak témat a problémů, jež autorku zaujaly, bylo příliš, a proto bylo nezbytné některých se vzdát a mezi zbývajícími úběžníky nalézt nějaké vzájemné propojení a hierarchii. Od počátku bylo zřejmé, že materiálové těžiště by mělo spočívat v textech W. G. Sebald, evidentní byl rovněž autorčin dlouhodobý zájem o koncepty vizuality a intermediality a její dostatečně pevná opora nejen v literárně-teoretických konceptech, ale také v přístupech, které pocházejí z oblasti teorie umění a filosofie, jimž se autorka věnovala ve svém předchozím studiu. Po různých interpretačních sondách vymezila autorka svůj badatelský záměr materiálově – rozhodla se soustředit na Sebaldovu prvotinu *Pocity. Závratě* a na kafkovské aluze v tomto i dalších Sebaldových textech – a díky tomu i teoreticky. Stěžejním aspektem, který analyzuje, se stala intertextualita. Skrze princip diseminace, intenzifikace a konstelace analyzuje způsob, jakým Sebald pracuje s pretexty. A motivicky se soustředí na obraz přízraku a přízračnosti. Práce je tedy zajímavou interpretační sondou zaměřenou na klíčové rysy Sebaldova autorského stylu a současně inspirativním a originálním příspěvkem k tradičním fenoménům literárně-teoretického bádání – nejen k problému intertextuality (který je klíčový) a hauntologie, ale také k aspektům autofikčního vyprávění

Metodologie a práce s odbornou literaturou

Jak bylo řečeno, teoretické jádro práce je poměrně pestrým, ale funkčním palimpsestem. Autorka kriticky používá relevantní sekundární literaturu k problému intertextuality (Lachmannová, Bloom, Barthes, Kristeva) i hauntologie-přízračnosti (Derrida, Benjamin) Představuje i koncept potomnosti G. Richtera a kombinuje tato teoreticko metodologická východiska s četnými kafkologickými studiiemi.

Styl a prezentace

Styl práce nepochybně ovlivnila četba W. G. Sebald. Jistá přízračnost a ornamentální zavíjení, které patří ke klíčovými narativním strukturám sebaldovských vypravěčů, vystihuje i esejistický styl Mariany Prouzové. Diplomová práce nemá tradiční kompoziční členění, kdy po teoretickém úvodu přichází aplikace v podobě analýzy konkrétního materiálu. V této práci výkladové a teoretické pasáže neustále prostupují a narušují analytické sondy. Ty směřují nejen

k popisu intertextuálních strategií v *Pocitech. Závratích* a odhalování kafkaevských aluzí, ale i k originální interpretaci Kafkaevy povídky *Lovec Gracchus*.

Celková koherence a akademická disciplinovanost

Udržet tuto rhizomatickou či ornamentální strukturu textu tak, aby byl analyticky relevantní, textově koherentní i čtenářsky srozumitelný, je velmi náročné. Ale diplomantce se to podařilo. Zdánlivě mimoděk, na okraji centrálního badatelského zájmu (postižení Sebaldova autorského stylu skrze kafkaevské aluze a výklad intertextuality prostřednictvím derridovské přizračnosti), nabízí interpretaci zásadních, ale opomíjených motivů a témat v textech W. G. Sebald a Franze Kafky – např. role dětí v kafkaevské obraznosti a původ jejich truchlivosti. Domnělé marginálie (viz titul) se pak mohou jevit jako podstatné interpretační klíče.

Práce Mariany Prouzové je vynikajícím příkladem literární eseje, jejíž čtivost i určitá stylistická manýra se nevyklučuje ani s intenzivní analýzou, ani se schopností formulační hutnosti.

Práci **doporučuji** k obhajobě a navrhuji hodnocení známkou **výborně**.

V Praze dne 4. 9. 2023

Mgr. Blanka Činátlová, Ph.D.